

Innspill til Oppvekstplanen – Levanger kommune

Levanger kommune er i ferd med å utarbeide en *Kommunedelplan OPPVEKST mot år 2020*. I den sammenheng er vi utfordret til å komme med innspill til denne fra arbeidet i *Oppvekstkommissjonen for Nord – Trøndelag Fylke*.

Vi vil først understreke at Oppvekstkommissjonen egentlig bare så vidt har startet sitt arbeid, og at vi så langt har lagt vekt på å identifisere og formulere viktige utfordringer for oppvekst i Nord-Trøndelag, både innenfor utdanning, helse og kultur. Tiltaksarbeidet i forhold til disse utfordringene skal kommissjonen ta tak i til høsten.

Det er utarbeidet en *dokumentasjon av Oppvekstkommissjonens arbeid pr 26.april 2010*. Vi vet denne er kjent for prosjektgruppa som arbeider med Oppvekstplanen i Levanger kommune, og ber dere bruke denne som et bredt innspill i arbeidet deres. Vi to velger å spisse våre innspill i fire punkter:

1. *Differensieringsutfordringene i enhetsskolen - "Skole er ikke skole"*

Et interessant aspekt ved mange av de undersøkelsene og målingene skolene er underlagt de siste årene er at det er overraskende store forskjeller i resultater både mellom skoler og internt på den enkelte skole. Det innebærer at når vi snakker om skole på generell basis, snakker vi egentlig om organisasjoner som har store variasjoner i sine resultater, fra det svært positive til det svært negative. Det gjør det utfordrende å føre en debatt, da samme spørsmål har så mange forskjellige svar. Likevel er det noen trekk vi ønsker å dra ut av dette:

- a. *De dyktigste elevene* får for få utfordringer, for lite å strekke seg etter. Det blir i for stor grad mer av det samme i stedet for tilstrekkelig, faglig progresjon
- b. *De svakeste elevene* lærer ikke de grunnleggende ferdighetene godt nok, de har for rask og vilkårlig progresjon i forhold til sine forutsetninger. *Tidlig innsats* er en suksessfaktor.
- c. *De engasjerte lærere er gull verdt*. Lærerfaktoren er udiskutabel og utfordrende, for den dyktige lærer / lærerteam som styrer og prioriterer på strak arm mellom alle de input som dukker opp i klasserommet, får bedre resultater. Det blir en nøkkelfordring å styrke lærernes motivasjon i en tid hvor skole, og dermed lærerne, er utsatt for nokså ramsalt kritikk. Det er en interessant studie hva som er personlig egnethet, faglig dyktighet og metodisk kompetanse i dette; hva er det som gjør at noen lykkes bedre enn andre? Den engasjerte lærer er også gull verdt for å engasjere og utfordre tilbaketrunkne og passive foreldre. Engasjement er smittsomt - og "alle" synes det er morsomt og inspirerende å ta tak sammen med engasjerte medmennesker.

2. *Langsiktighet vs kortsiktighet*. Utdanning har et langsiktig perspektiv, styring av utdanning må ha et fokus som ligger langt fram i tid. Utdanning er samfunnsutvikling. Den enkelte

elev, med foreldre og andre støttespillere har derimot et mer kortsiktig perspektiv knytta til egen skolegang og utdanning. Samfunnet vårt er prega av kortsiktig tankegang; hurtig vekst og forbruk, rask rikdom, glorifisering av å være ung, fokus på å være lykkelig osv. Skolen og skolens folk må både være kortsiktig mot enkelteleven og dagen i dag, men samtidig være engasjert i utdanningsdebatten og ta de mer langsiktige standpunkt og argumentere for hvorfor det er viktig og riktig. Skolen som verdibygger og formidler av grunnleggende holdninger for all mellommenneskelig samhandling er eksempler.

3. *Skole & samfunn*. To sentrale spørsmål her

a. *Hvilket samfunn ser skolen at den utdanner elevene til å fungere i?*

(tilpasningsperspektiv)

b. *Hvilket samfunn skal skolen være med å skape, hva vil vi med skolen?*

(utviklingsperspektiv)

Oppvekstplanen til Levanger kommune svarer litt på begge spørsmål med å legge fokus på

- Grunnleggende ferdigheter (GF)
- Læringsmiljø
- Helse
- Det integrerte menneske

Læringsmiljø er et tiltak for å lykkes i forhold til de tre øvrige kulepunktene. Jfr pkt1, ser vi det betydningsfullt at arbeid med GF skal gi mening og utfordring for alle elever, det må forventes innsats fra så vel elever og foreldre for å nå lengst mulig. Det innebærer også her at en passiv og tilbaketrukket forelderrolle må utfordres gjennom at skolens folk går foran og viser engasjement og retning.

4. *Oppvekst – hva er nå det?*

Vi utfordrer prosjektgruppa til å se egenverdien i det å være i oppveksten. Oppvekst er ikke primært en forberedelse til å bli voksen, ikke utelukkende en risikofylt periode i livet hvor voksne med gode intensjoner skal forebygge selve livet, men kan være en spennende og innholdsrik fase i livet. En kommunedelplan for oppvekst må selvfølgelig fokusere på tidlig innsats og forebygging av skadelig påvirkning på den enkelte, men bør samtidig ha en sterk vinkling på at det å være barn / ungdom på Innherred er spennende, utviklende og artig, at barn og unge blir verdsatt for det de er. Det skal være voksne som ser den enkelte, som kan stille opp som samtalepartner og rådgiver, som skal hjelpe til å takle både medgang og motgang og skal være der når det er behov for det. Samtidig skal barn og unge gis spillerom til selv å skape sine liv.

Med hilsen

Odd Einar Aarmo

&

Geir Mediås

Medlemmer Oppvekstkommisjonen Nord-Trøndelag